

УХВАЛЕНО
Вченою Радою ВНАУ
Протокол від «30» вересня 2025р.
№ 3

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора ВНАУ

Віктор Мазур

30 вересня 2025р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок формування власної траєкторії навчання
здобувачів вищої освіти
Вінницького національного аграрного університету

Вінниця 2025

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає механізм формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти відповідно до законодавства України, Статуту закладу вищої освіти та освітньо-професійних/освітньо-наукових програм.

1.2. Індивідуальна освітня траєкторія – це персоналізований шлях реалізації освітньої програми, що враховує інтереси, потреби, здібності та цілі здобувача освіти і забезпечує можливість вільного вибору навчальних компонентів у межах програми.

1.3. Метою формування індивідуальної траєкторії є створення умов для самореалізації здобувача, розвитку його професійної компетентності, критичного мислення, творчого потенціалу, академічної свободи та мобільності.

1.4. Дане Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін із циклу вибіркових (курсів за вибором) для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, сукупність яких створює вільне творче навчання.

1.5. Для планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що формується на підставі навчального плану відповідної спеціальності та затвердженого переліку вибіркових дисциплін різноманітних спеціалізацій в одній або кількох освітніх програмах.

1.6. За кожною освітньою програмою формується мінор (minor) — мінімальний набір вибіркових навчальних компонентів, який може бути обраний здобувачем вищої освіти іншої спеціальності. Обравши відповідний мінор як вибірковий блок у складі індивідуального навчального плану, здобувач має можливість сформувати загальне уявлення про іншу галузь знань або спеціальність, розширити міждисциплінарну компетентність і професійний кругозір.

1.7. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти — це навчальні компоненти, що розробляються кафедрами університету з метою задоволення освітніх і професійних потреб здобувачів, підвищення їхньої конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці. Розроблення таких дисциплін здійснюється з урахуванням сучасних тенденцій розвитку відповідної

галузі, потреб ринку праці, вимог роботодавців, а також регіональної освітньої політики.

1.8. Вибіркові навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки надають здобувачам вищої освіти можливість для поглибленого опанування спеціальності, яка визначає зміст їхньої майбутньої професійної діяльності. Такі дисципліни також сприяють реалізації академічної мобільності здобувачів та враховують їхні особисті освітні інтереси.

1.9. У ВНАУ навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі формування індивідуальної освітньої траєкторії. Кожен здобувач, відповідно до навчального плану своєї освітньої програми за ступенем бакалавра або магістра, щороку формує індивідуальний навчальний план (ІНП) на наступний навчальний рік.

1.10. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти у ВНАУ формується на основі студентоцентрованого підходу, який визнає здобувача активним учасником освітнього процесу з унікальними інтересами, потребами, попереднім досвідом і власною освітньою траєкторією.

Цей підхід передбачає:

- реальну можливість вибору навчальних дисциплін у межах освітньої програми;
- взаємоповагу та партнерську взаємодію між здобувачами і викладачами;
- участь здобувачів у процесах внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема в опитуваннях, комісіях і нарадах;
- залучення здобувачів до процесів акредитації освітніх програм;
- наявність прозорих процедур розгляду звернень, скарг і пропозицій від здобувачів вищої освіти всіх рівнів (студентів, аспірантів тощо).

1.11. Освітня програма будь-якої спеціальності включає нормативну та варіативну (вибіркову) складові. Варіативна частина формується випусковою кафедрою з урахуванням мети програми, потреб ринку праці, академічних інтересів здобувачів та можливостей закладу освіти.

Обсяг вибірових навчальних дисциплін має становити не менше 25% загального обсягу освітньої програми в кредитах ЄКТС, а саме:

- для освітньої програми підготовки бакалавра — не менше 60 кредитів ЄКТС;
- для освітньої програми підготовки магістра:
- при обсязі 90 кредитів ЄКТС — не менше 23 кредитів;
- при обсязі 120 кредитів ЄКТС — не менше 30 кредитів;
- при обсязі 360 кредитів ЄКТС — не менше 90 кредитів (для магістерських програм ветеринарного спрямування).

1.12. Навчальні дисципліни для вибору здобувачами вищої освіти — це навчальні компоненти, що розробляються кафедрами Вінницького національного аграрного університету з метою:

- повнішого задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів відповідно до індивідуальних освітніх траєкторій;
- ефективного використання науково-освітнього потенціалу університету;
- врахування регіональних особливостей і потреб суспільства;
- забезпечення академічної мобільності та розширення міждисциплінарних можливостей.

Вибіркові навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки забезпечують можливість:

- поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, які визначають характер майбутньої професійної діяльності;
- формування спеціалізацій у межах базової спеціальності;
- набуття здобувачем компетентностей, що відповідають сучасним вимогам ринку праці;
- врахування особистих інтересів здобувача вищої освіти та індивідуалізації навчання.

1.13. При формуванні індивідуального навчального плану здобувач вищої освіти зобов'язаний забезпечити виконання встановленого річного обсягу навчального навантаження — 60 кредитів ЄКТС.

За умови успішного опанування обов'язкових компонентів освітньої програми, здобувач може добровільно збільшити річне навчальне навантаження за рахунок:

- вибору додаткових вибіркових дисциплін;
- вибору дисциплін із більшим обсягом кредитів.

Загальний обсяг додаткових кредитів не повинен перевищувати 20 кредитів ЄКТС на навчальний рік, а загальний обсяг навчального навантаження не має перевищувати 80 кредитів ЄКТС на рік.

1.14. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми здобувач вищої освіти здійснює на підставі «Положення про порядок та умови обрання здобувачами вибіркових навчальних дисциплін» при формуванні індивідуального навчального плану. Згідно з вимогами Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти є основним робочим документом.

Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані здобувачем вищої освіти, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, державна атестація випускника).

1.15. Здобувач вищої освіти може обрати будь-яку дисципліну, що запропонована на вибір кафедрою/факультетом/інститутом у Вінницькому національному аграрному університеті, незалежно від спеціальності чи підрозділу, який забезпечує її викладання, окрім тих дисциплін вивчення яких передбачає отримання спеціальних компетенцій.

1.16. Університет залишає за собою право рекомендувати здобувачу вищої освіти нові навчальні курси, які містять результати наукових досліджень викладачів університету, отримали високу оцінку працедавців або формують у

здобувачів вищої освіти університету додаткові компетенції, що підвищують його конкурентоспроможність на ринку праці.

Якщо освітня програма передбачає обов'язкове присвоєння освітньої кваліфікації, що включає спеціалізацію, здобувачу вищої освіти університету пропонується до вибору навчальні дисципліни, яка формують необхідні компетенції щодо реалізації професійної діяльності за обраної спеціалізації освітньої програми.

1.17. Дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти представлені у навчальному плані відповідної спеціальності переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни відповідної випускової кафедри, так і дисципліни інших кафедр, що є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю.

Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти для конкретного семестру вказана в навчальному плані. Здобувачу вищої освіти має право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку, або будь-які інші дисципліни із навчального плану іншої спеціальності, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному – осінньому або весняному семестрі. Якщо здобувач вищої освіти обирає дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль, в тому числі екзамен, не зважаючи на кількість екзаменів, які передбачені навчальним планом його спеціальності в даному семестрі. Здобувач вищої освіти не може обирати дисципліни з інших навчальних планів, якщо наслідком його вибору передбачувано є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня знань та вмінь.

1.18. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить, як правило, 4-5 кредитів ЄКТС. Формою підсумкового контролю вибірових дисциплін є залік. Дисципліни, що пропонуються у вибіркового блоці не рекомендується передбачати курсові роботи.

2. Навчально-методичне забезпечення вибірових навчальних дисциплін

2.1. Викладання вибірових навчальних дисциплін можуть здійснювати усі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, наукового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення. Така спроможність кафедри підтверджує її готовність забезпечити якісне викладання та задовольнити потреби здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії за обраними спеціальностями.

2.2. Щорічно кафедри, які забезпечують викладання вибірових дисциплін, подають до відповідного деканату:

- перелік вибірових дисциплін, що пропонуються для вибору на наступний навчальний рік;
- робочі навчальні програми цих дисциплін;
- анотації дисциплін (у тому числі стислий опис змісту, обсяг у кредитах ЄКТС, семестр викладання);
- протоколи засідань науково-методичних комісій факультету із затвердженням запропонованих дисциплін.

2.3. Перелік вибірових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік може оновлюватися з урахуванням кадрового забезпечення, змін у змісті освітніх програм, потреб ринку праці та інтересів здобувачів.

2.4. Затверджені переліки вибірових дисциплін розміщуються для ознайомлення здобувачів вищої освіти на:

- офіційному сайті Вінницького національного аграрного університету;
- у електронній системі управління навчанням ЕСУ «Сократ» (додаток 1);
- інформаційних стендах відповідних кафедр і деканатів.

Кожна дисципліна супроводжується коротким описом змісту, вказівкою на обсяг у кредитах ЄКТС та семестр викладання.

3. Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти

3.1. Для формування контингенту на наступний навчальний рік деканати факультетів/навчально-наукових інститутів та відділ аспірантури і докторантури, а також наставники академічних груп:

- ознайомлюють здобувачів вищої освіти з переліком вибірових навчальних дисциплін (місцем розташування на інформаційному ресурсі та силабусами);
- сприяють здобувачам вищої освіти в одержанні в повному обсязі інформації про вибірову дисципліну;
- здійснюють попередній запис здобувачів вищої освіти на вивчення вибірових дисциплін у терміни: до 15 квітня поточного навчального року - для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (на наступний навчальний рік); до початку поточного навчального року – для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти; до 15 квітня поточного навчального року – для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на наступний рік.

3.2. Здобувачі вищої освіти мають право обирати вибірові навчальні дисципліни на весь період навчання.

3.3. Після вибору вибірових дисциплін здобувачі вищої освіти подають декану факультету/директору навчально-наукового інституту/завідувачу відділу аспірантури і докторантури заяви про обрані ними вибірові навчальні дисципліни (Додаток 1) з проханням включити їх до свого індивідуального навчального плану (далі – ІНП).

3.4. Заяви здобувачів вищої освіти щодо вибірових навчальних дисциплін, включених після погодження у встановленому порядку до індивідуальних навчальних планів, зберігаються на факультеті/навчально-науковому інституті/відділі аспірантури і докторантури впродовж одного року.

3.5. Здобувач вищої освіти, який із поважної причини, підтвердженої документально (хвороба, навчання чи стажування в освітніх і наукових установах іноземних держав, призов на військову службу, академічна відпустка тощо), був

відсутній протягом визначеного терміну та не подав заяву на вивчення вибірових навчальних дисциплін має право зробити такий вибір протягом першого тижня після того, як він приступив до навчання.

3.6. Здобувач, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності, або з міркувань оптимізації навчальних груп і потоків.

3.7. Здобувач в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість. Внесення у ІНП додаткових навчальних дисциплін без погодження декана факультету/директора навчально-наукового інституту/завідувача відділу аспірантури і докторантури не має юридичної сили. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

3.8. З об'єктивних причин здобувач вищої освіти може внести зміни до заявленої ним вибіркової компоненти на наступний навчальний рік, подавши до деканату факультету/відділу аспірантури та докторантури відповідну заяву на ім'я декана факультету/директора навчально-наукового інституту/завідувача відділу аспірантури і докторантури. Заява може подаватись до початку навчального року за умови, що здобувач не розпочав опанування вибіркової компоненти. Якщо вивчення навчальної дисципліни розраховано на декілька семестрів, то змінювати ІНП в частині, що стосується вибіркової компоненти, вивчення якої розпочато, неможливо.

3.9. Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року здобувачі подають в деканат факультету/відділ аспірантури і докторантури ІНП для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо подальшого навчання здобувачів вищої освіти.

3.10. За результатами вибору вибірових навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти формується розпорядження декана факультету/директора навчально-наукового інституту/завідувача відділу аспірантури і докторантури про вивчення вибірових дисциплін для складання та затвердження робочих навчальних планів, врахування в розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на

навчальний рік.

3.11. Вибіркові навчальні дисципліни, які внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

3.12. Розклад занять формується навчальним відділом з урахуванням необхідності забезпечення права здобувачів на вивчення вибірових дисциплін в час, що не співпадає з розкладом обов'язкових навчальних дисциплін занять здобувача за освітньою програмою.

4. Формування розпорядження про затвердження персонального складу навчальних груп

4.1. Згідно з освітніми програмами підготовки бакалаврів та магістрів, результатами запису на вибірові дисципліни деканат факультету готує розпорядження (Додаток 2) про затвердження персонального складу груп. Вибіркова дисципліна як правило, ставиться в розкладі останньою.

4.2. У випадку, коли на вибірову дисципліну записалися здобувачі вищої освіти різних факультетів і неможливо сформувати групу зі здобувачів вищої освіти тільки одного факультету, розпорядження про затвердження персонального складу груп готує навчально-науковий центр університету.

4.3. Якщо на вибірову дисципліну записалися здобувачі вищої освіти певного факультету у кількості, що дозволяє сформувати одну і більше груп та декілька здобувачів вищої освіти інших факультетів (кількістю менше за норму, що не дозволяє сформувати групу), то список цих здобувачів вищої освіти додається до списку більшості та передається на факультет, до якого відноситься більшість здобувачів вищої освіти.

4.4. Якщо з об'єктивних причин кількість здобувачів вищої освіти у групі значно зменшилася або збільшилася і не відповідає нормативам, то дозвіл на викладання дисципліни та перерахунок навчального навантаження дає проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи за поданням директора/декана інституту/факультету.

4.5. Якщо здобувач вищої освіти із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Здобувач вищої освіти, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які деканат вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

4.6. Обрані таким чином дисципліни вносяться до робочих планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року або семестру.

4.8. Розклади занять для міжфакультетських, факультетських груп формуються навчальним відділом навчально-наукового центру університету.

4.9. З метою забезпечення мобільності для вивчення вибіркових дисциплін в межах університету виділяється один день на тиждень.

5. Прикінцеві положення

5.1. Директор/декан інституту/факультету та профільна кафедра здобувачам вищої освіти – учасникам програм академічної мобільності може зараховувати вибіркові дисципліни, які прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в університеті.

5.2. У разі поновлення або переведення здобувача вищої освіти директор інституту / декан факультету має право приймати рішення про перезарахування навчальних дисциплін, вивчених у попередньому закладі вищої освіти або в межах іншої освітньої програми. Перезарахування здійснюється на підставі порівняльного аналізу академічної довідки (або витягу з залікової книжки) здобувача з навчальним планом відповідної освітньої програми. Враховується збіг (повний або частковий) назв, обсягів (у кредитах ЄКТС) та змісту навчальних компонентів. Рішення про перезарахування оформлюється протоколом засідання предметної (випускової) кафедри та затверджується наказом керівника факультету / інституту (за погодженням з навчальним відділом або відповідним підрозділом).

5.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання ними функції споріднених компетентностей.

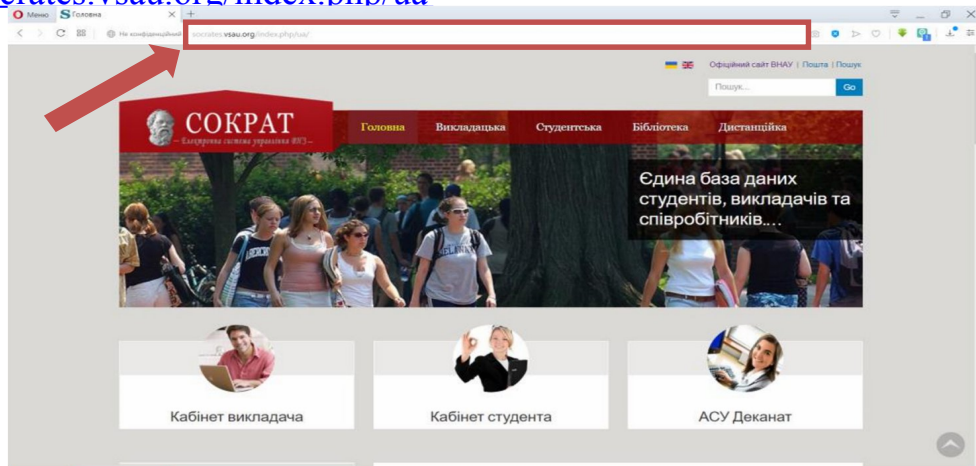
5.4. При формуванні вибіркової складової індивідуального плану навчання здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів поваги до права здобувачів вищої освіти формувати власну траєкторію навчання, яка не передбачає, що:

- здобувачі вищої освіти формально та/або фактично позбавлені можливості обирати дисципліни для включення до свого індивідуального навчального;
- процедура вибору дисциплін є удаваною або занадто ускладненою та/або негнучкою;
- здобувачі вищої освіти суттєво обмежені у виборі навчальних дисциплін: обсяг вибірових складових індивідуального навчального плану є меншим за передбачений законом;
- здобувачі не мають можливості обирати дисципліни з інших освітніх програм або сертифікованих курсів;
- дисципліни, що пропонуються на вибір, переважно дублюють одна одну або їх кількість недостатньо велика;
- здобувачі вищої освіти не достатньо інформуються про зміст дисциплін.

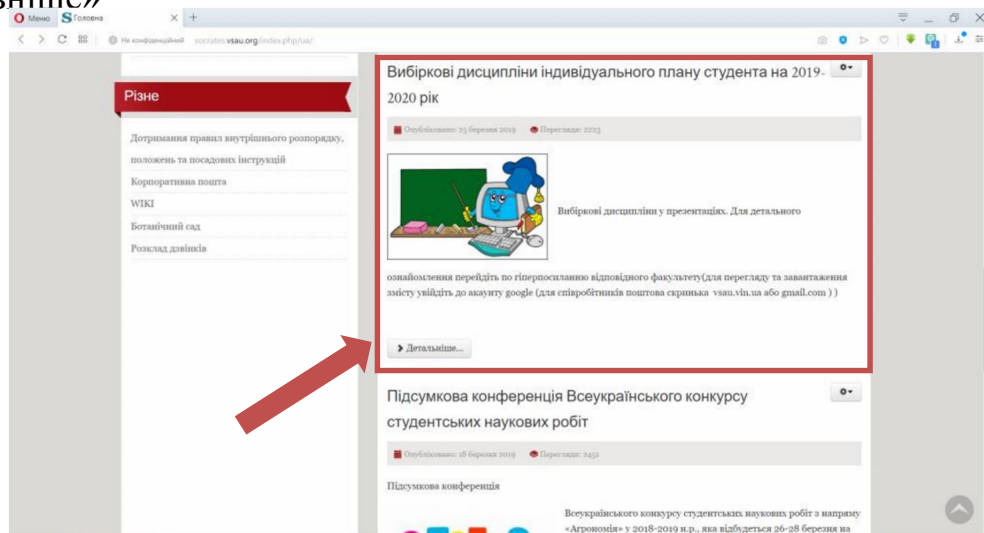
5.4. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету у тому ж порядку, що й саме положення.

Крок 1. Зайти на головну сторінку ЕСУ «Сократ» за адресою

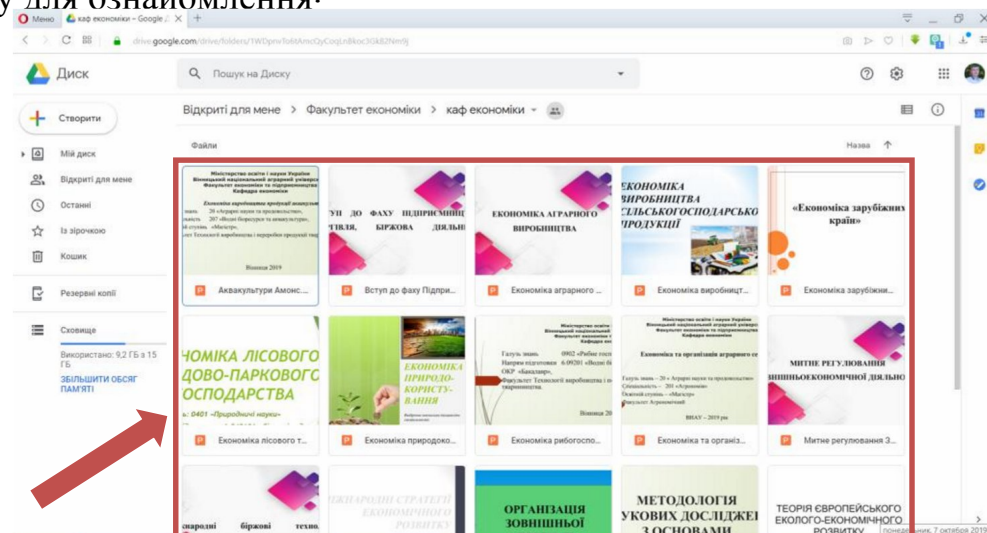
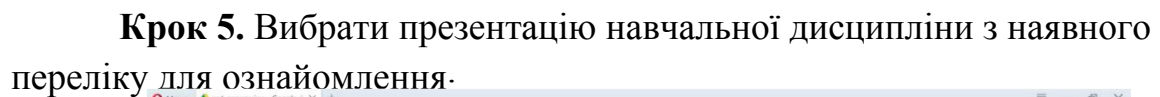
<http://socrates.vsau.org/index.php/ua/>

Крок 2. На головній сторінці ЕСУ «Сократ» обрати вкладку «Вибіркові дисципліни індивідуального плану здобувача вищої освіти » та натиснути «Детальніше»

Крок 3. Вибрати факультет.

*ЗРАЗОК заяви здобувача вищої освіти на
включення до індивідуального плану
дисциплін вільного вибору (фахової
програми)*

Декану факультету/директору ННІ/
завідувачу відділу аспірантури і
докторантури

_____

здобувача _____ курсу
денної форми навчання
групи _____

_____

(факультет/навчально-науковий інститут)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

тел. _____

Заява

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20__/20__
навчальний рік наступні вибіркові навчальні дисципліни:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

ЗРАЗОК

*розпорядження директора/декана
інституту/факультету про
формування навчальних груп*

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інженерно-технологічний факультет
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

___ 20 __ р.

м. Вінниця

№ _____

Про затвердження персонального складу
навчальних груп інженерно-технологічного
факультету денної
(заочної) форми навчання

Згідно Закону України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII,
Положення про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти
вибіркових навчальних дисциплін у ВНАУ та Положення про порядок
формування власної траєкторії навчання здобувачами вищої освіти ВНАУ ,
заяв здобувачів вищої освіти та з метою організації навчального процесу
здобувачів вищої освіти інженерно-технологічного факультету денної
(заочної) форми навчання освітнього ступеню «Бакалавр» («Магістр»)

20__ - 20__ н.р.:

Сформувати навчальні групи:

1.1. Освітній ступінь «Магістр» за спеціальністю 208 Агроінженерія (вибіркові
дисципліни: _____):

1. П.І.Б. здобувача вищої освіти
2. П.І.Б. здобувача вищої освіти
3. ...

1.2. Освітній ступінь «Магістр» за спеціальністю 208 Агроінженерія (вибіркові
дисципліни: _____):

1. П.І.Б. здобувача вищої освіти
2. П.І.Б. здобувача вищої освіти
3. ...

